

Informacja z działalności KPIR w pierwszym półroczu 2013 roku.

Działalność szkoleniowo-doradcza.

Kontynuowany jest cykl szkoleń, prowadzonych wspólnie z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Minikowie. Rozpoczęte w październiku ubiegłego roku szkolenia na temat „Dostosowania gospodarstw rolnych Pomorza i Kujaw do wymogów wzajemnej zgodności”, zakończone zostaną w połowie listopada bieżącego roku. Łącznie przeszkolonych zostanie ponad 1000 osób z zakresu przepisów objętych zasadą wzajemnej zgodności. Ponadto na szkoleniach tych zapoznujemy rolników ze Wspólną Polityką Rolną po roku 2014. Z uwagi na duże zainteresowanie rolników szkoleniami na temat „Zastosowanie komputera i wybranych programów komputerowych, jako ważnego elementu innowacyjności w procesie zarządzania nowoczesnym gospodarstwem rolnym”, we wszystkich powiatach powtórzyliśmy cykl tych szkoleń, w których wzięło udział około 500 rolników. Osoby uczestniczące w szkoleniach mogły zapoznać się między innymi ze sposobami korzystania z internetu, zastosowaniem technik komputerowych w gospodarstwie rolnym do prowadzenia produkcji roślinnej, zwierzęcej i finansów. Uczestnicy nabywali praktyczne umiejętności posługiwania się wybranymi programami: NawSald, ZeaSoft, Agroasystent, Zootechnik, Anapig, Fakturka, Symfonia Mała Księgowość.

Problemy ze sprzedażą ziemi z zasobów skarbu państwa.

Pierwsze miesiące 2013 roku upłynęły pod znakiem podejmowania prób zmiany obecnych zasad sprzedaży ziemi rolnikom z zasobów agencji nieruchomości rolnych. Na nieprawidłowości występujące w tym zakresie szczególną uwagę zwrócili rolnicy województwa zachodnio-pomorskiego. Już jesienią 2012 roku rozpoczął się tam protest wobec praktyk wyprzedazy ziemi zachodnim nabywcom poprzez tak zwane „słupy”. Rolnicy wskazywali na brak należytego, prawnego zabezpieczenia polskiej ziemi przed jej przejęciem przez obcy kapitał. ANR wykonuje narzucane przez ministra finansów normy wpływów do budżetu ze sprzedaży ziemi państwowej. Liczy się głównie bieżący wynik ekonomiczny

państwa a nie perspektywa rozwoju polskich gospodarstw rodzinnych i dobra ludzi w nim i obok pracujących. Zarząd KPIR na swoim posiedzeniu w dniu 8. stycznia 2013 roku poparł protestujących w Szczecinie rolników. Już wtedy domagaliśmy się prawa wnioskowania o odwołanie przetargu w sytuacji posiadania wątpliwości odnośnie osób mających w nim uczestniczyć oraz wprowadzenia sankcji np. poprzez odkup, kary finansowe, wobec osób nie wywiązujących się z zobowiązań nabywcy tych gruntów. Okazało się, że postulaty te zostały częściowo spełnione przez rząd, ale sankcje te nie obowiązują prawnych spadkobierców, za pośrednictwem których ziemia ta najczęściej przechodzi w ręce dużego kapitału obcego. Nadal domagamy się poprawienia tego przepisu prawa.

W dniu 11 stycznia 2013 roku, zgodnie z ustaleniami zawartymi między ministrem rolnictwa, prezesem agencji nieruchomości rolnych a Międzyzwiązkowym Komitetem Protestacyjnym Rolników Województwa Zachodnio-Pomorskiego, prezes ANR przyznał Izbie rolniczej, jako reprezentantowi wszystkich rolników, prawo wnioskowania o odwołanie przetargów w przypadkach uzasadnionych wątpliwości dotyczących tzw. „słupów”, oraz prawo opiniowania wniosków rolników o przyznanie im preferencyjnych warunków zabezpieczenia spłaty należności za nabywaną od ANR nieruchomość rolną oraz rozłożenia jej na raty. Już w dniu 28 stycznia Zarząd KPIR przyjął w tej sprawie stosowną uchwałę. Mówi ona, że z preferencyjnych warunków zabezpieczenia spłaty należności za nabywaną w trybie przetargu ograniczonego lub pierwszeństwa, będą mogli skorzystać ci rolnicy, których powierzchnia gospodarstwa łącznie z zakupionymi gruntami nie przekroczy 120 ha użytków rolnych, a gospodarstwo to stanowić będzie główne źródło dochodów. Warunki te zostały opublikowane na stronie internetowej naszej Izby. Zamieszczono tam również wzór wniosku rolnika do KPIR o opinię w sprawie zabezpieczenia spłaty. Dotychczas prezes wydał około 40 takich opinii.

KPIR systematycznie współpracuje z Agencją Nieruchomości Rolnych w Bydgoszczy, zwłaszcza w zakresie pozyskiwania gruntów z zasobu skarbu państwa, z przeznaczeniem ich na powiększenie i tworzenie gospodarstw rodzinnych. Szczególne szanse na realizację tych celów daje wprowadzona w

2011 roku nowelizacja ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi skarbu państwa, zobowiązująca dużych dzierżawców (ponad 428 ha) do 30% wyłączeń gruntów dla rolników indywidualnych. ANR w Bydgoszczy planuje wyłączyć do 2016 roku około 8.000 ha gruntów i przeznaczyć je do przetargów ograniczonych na powiększenie gospodarstw rodzinnych. Na wspólnym posiedzeniu Zarządu KPIR i kierownictwa ANR w Bydgoszczy uzgodniono, że wszystkie propozycje podziału wydzielonych gruntów na mniejsze działki Agencja przedkładać będzie do zaopiniowania poszczególnym radom powiatowym KPIR. Pierwszą taką opinię przedstawiła rada w Chełmnie, a następnie w Inowrocławiu, Nakle, Tucholi, Żninie, Golubiu-Dobrzyniu, Bydgoszczy i innych powiatach mających wydzielania. W Inowrocławiu, mającym największą powierzchnię do wydzielenia, rolnicy zgłaszali wielokrotnie swoje propozycje, które były przyjmowane przez ANR. Z tego terenu zgłoszono również wnioski o przeprowadzenie przetargów ofertowych. Zarząd KPIR po zapoznaniu się z kryteriami oceny ofert przedstawionych przez grupę rolników z Inowrocławia i przeprowadzeniu z nimi szczegółowych konsultacji oraz analizie uzasadnień prawnych Agencji, dotyczących tych zagadnień zaproponował przyjęcie pięciu kryteriów i ich wag w przetargach ofertowych. W skali 100 punktów, kryterium ceny proponujemy od 45 do 70 punktów, obszarowi posiadanego gospodarstwa do 10 punktów, przy czym maksymalną liczbę uzyskiwałoby gospodarstwo o powierzchni średniej wojewódzkiej, za jedyny dochód z gospodarstwa 10 punktów oraz za odległość siedliska od nabywanej działki i za prowadzenie produkcji zwierzęcej po 5 punktów.

Dyskusja nad potrzebą odbudowy hodowli trzody chlewnej.

W związku z systematycznie malejącym pogłowiem świń, wygaszaniem produkcji, pogarszającą się opłacalnością i zmniejszającą się konkurencyjnością naszej hodowli i chowu trzody chlewnej, zarząd Izby wielokrotnie uczestniczył w dyskusji na te tematy i przedstawiał swoje wnioski zmierzające do poprawy sytuacji. Odnieśliśmy się do propozycji zespołu doradców opracowujących program odbudowy hodowli polskiej trzody chlewnej. Domagaliśmy się aby wsparcie tych działań znalazło się w nowym Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich i obejmowało wszystkich producentów i hodowców zamierzających zwiększać stado do 150 loch. Ponadto wskazywaliśmy na potrzebę uproszczenia

przepisów ubojowych, przetwórczych, handlowych, utrudniających istnienie i rozwój małych, lokalnych, regionalnych, ekologicznych producentów i przetwórców trzody chlewnej oraz organizowania ich działań gospodarczych w grupach. Dotychczas strona rządowa nie określiła jednoznacznie programu odbudowy hodowli trzody chlewnej, jego zakresu i sposobów realizacji.

Interwencje w różnych sprawach bieżących.

Do Zarządu i biura Izby na początku roku napływały informacje o opóźnieniach w wydawaniu przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa decyzji o dopłatach bezpośrednich. Pochodziły one głównie od rolników poddanych kontrolom zgodności powierzchni zgłoszonych do płatności z tak zwanymi ortofotomapami. Zarząd wielokrotnie podejmował interwencje w ministerstwie rolnictwa oraz bezpośrednio u pana Andrzeja Grossa, prezesa Agencji. Obie te instytucje już w marcu zapewniały przyśpieszenie wypłaty dopłat, chociaż one w zapowiadany termin nie nastąpiły. Tłumaczono to potrzebą przestrzegania określonych przez UE reguł postępowania. Na wniosek naszej komisji ds. produkcji, rynku rolnego i ekonomiki domagaliśmy się zmian zasad i terminów wypłat płatności bezpośrednich w ten sposób aby wszystkie płatności wpłynęły do rolników najpóźniej do końca marca, a rolnicy, u których trwają kontrole również w tym czasie otrzymali 80% zaliczki wnioskowanej płatności.

Zarząd rozpatrywał nieprawidłowości występujące w postępowaniu osób obsługujących zwierzęta chore i okaleczone, co było nagłośnie w marcu i kwietniu 2013 roku. W związku z tym wysłał do pani Wojewody wniosek opracowany przez radę powiatową KPIR w Świeciu, domagając się zorganizowania sieci punktów uboju z konieczności lub uboju sanitarnego zwierząt chorych lub okaleczonych. Ograniczyłoby to nieuczciwe i niehumanitarne praktyki stosowane przez niektórych pośredników handlowych.

W związku z wejściem w życie od 28 stycznia 2013 roku zakazu stosowania nasion genetycznie modyfikowanych wnioskowaliśmy również o przeprowadzanie przez stosowne służby państwowe kontroli w jednostkach handlowych, sprzedających materiał nasienny kukurydzy i ziemniaków, pod kątem zawartości organizmów genetycznie modyfikowanych. Takie kontrole

skuteczniej pomogłyby przestrzegać zakazu uprawy kukurydzy i ziemniaków z GMO i ustrzegłoby rolników przed niezawinionymi karami. W przypadkach stwierdzonych zafałszowań danych przez sprzedającego materiał siewny, rolnik nie może być karany, a odszkodowanie za poniesione straty - likwidację plantacji – powinien otrzymywać z urzędu, a nie w wyniku pozwu cywilnego.

+ Za pośrednictwem KRIR Zarząd skierował sprzeciw wobec trybu i terminu wprowadzenia przez ministra finansów rozporządzenia zmniejszającego kwoty obrotu, uprawniającej do zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania obrotów za pomocą kas fiskalnych. Informacja o zmianach przepisów finansowych powinna być przekazywana zainteresowanym co najmniej z półrocznym wyprzedzeniem, a nie tuż przed nowym okresem rozliczeniowym.

— Wnioskowaliśmy o utrzymanie do 2016 roku preferencyjnych warunków oprocentowania kredytów na zakup ziemi z zasobów skarbu państwa. Korzystne dla rolników warunki przewidziane są jedynie do końca 2013 roku.

Doradztwo i pomoc prawna.

Nie maleje zapotrzebowanie na doradztwo i pomoc prawną dla rolników.

Bezpłatne usługi prawne obejmują szeroki wachlarz zagadnień związanych z produkcją i przetwórstwem rolniczym, obrotem produktami, gospodarką ziemią, ubezpieczeniami, odszkodowaniami, wykorzystaniem pomocy finansowej unijnej i krajowej, inwestycjami na gruntach rolnych, itp. Miesięcznie radcy prawni udzielają po kilkadziesiąt indywidualnych i zbiorowych porad prawnych, reprezentują rolników przed organami administracji rządowej i samorządowej. Wybrane, ciekawsze przypadki porad publikowane są w formie odpowiedzi na pytania zadawane przez czytelników miesięcznika „Wieś Kujawsko-Pomorska”. Krajowa Rada Izb Rolniczych korzysta z naszych uwag, wniosków i opinii do projektów przepisów prawnych. W analizowanym okresie KPIR wypowiedziała się wobec następujących projektów aktów prawnych:

— - pozytywnie zaopiniowano nowelizację ustawy o ochronie zwierząt dopuszczający ubój rytualny, dodatkowo zarząd izby wystąpił z apelem do parlamentarzystów o pilne przyjęcie ww. ustawy

- pozytywnie zaopiniowano projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zakazu stosowania materiału siewnego kukurydzy MON 810
- negatywnie zaopiniowano projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów” objętego PROW-em 2007-2013
- pozytywnie zaopiniowano projekt rozporządzenia w sprawie rodzajów roślin objętych płatnością uzupełniającą oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania płatności w ramach systemu wsparcia bezpośredniego
- pozytywnie zaopiniowano projekt rozporządzenia w sprawie mieszanek materiału siewnego
- negatywnie zaopiniowano projekt rozporządzenia zmieniający rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” eliminujący ze wsparcia działalności wspomagające produkcję roślinną oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich
- negatywnie zaopiniowano propozycję Parlamentu Europejskiego, która dotyczyła wprowadzenia nowych mechanizmów wsparcia sektora mlecznego po zniesieniu kwot mlecznych - 31 marca 2015 r. polegających na karaniu producentów, którzy przekroczą dotychczasowy swój limit o ponad 5%.

Ponadto Izba opiniuje napływające do nas z gmin wnioski o przekwalifikowanie gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz w sprawie przyjęcia przez Rady Gmin średniej ceny skupu żyta stanowiącej podstawę wymiaru podatku rolnego.

W ostatnich miesiącach wiele z nich dotyczyło zajęcia znacznych powierzchni na potrzeby budowy elektrowni wiatrowych, z których część zaopiniowaliśmy negatywnie.

Inne działania.

Zarówno radni powiatowi Izby, jak i pracownicy biura, systematycznie uczestniczą w szacowaniu szkód łowieckich. Przedstawiciel Izby, reprezentując rolników, spełnia rolę mediatora, a w trudnych sytuacjach spornych oferuje pomoc prawną. W ostatnim czasie nasilenie szkód łowieckich bardzo wzrosło, a interwencja Izby rolniczej była potrzebna i w większości przypadków skuteczna.

Poczyniono wstępne przygotowania się do przeprowadzenia kolejnych trzech pikników, promujących polskie produkty mleczne, drobiowe i wieprzowe. Najbliższy piknik mleczny odbędzie się w Kruszwicy. Wszystkie pikniki będą dofinansowane przez fundusze promocji poszczególnych produktów rolnych.

Członkowie Zarządu KPIR uczestniczyli we wszystkich spotkaniach rad powiatowych oraz komisji problemowych działających w strukturach Izby rolniczej. Reprezentują Izbę na spotkaniach organizowanych przez rolnicze związki zawodowe i branżowe, Wojewodę i Marszałka Województwa, samorządy lokalne, agencje rządowe. Zarząd wspiera mentalnie i finansowo, na miarę swoich możliwości, wiele przedsięwzięć służących społeczności wiejskiej, na przykład dofinansowuje koszty przejazdu na targi i wystawy rolnicze, wyjazdy studyjne (Słowacja), dofinansowuje okolicznościowe uroczystości kół gospodyń wiejskich, działalności zespołów ludowych i grup artystycznych, wydawnictw okolicznościowych, fundacji wspierających rozwój regionalnego dziedzictwa kulturowego, funduje nagrody laureatom olimpiad wiedzy rolniczej, konkursów bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych itp.

Z wypracowanej przez Związek Wzajemności Członkowskiej „Partner” TUW, nadwyżki finansowej w kwocie 131.627 zł, Zarząd postanowił przeznaczyć 60% na działalność statutową Izby (szkolenia), a 40% na wsparcie działań prewencyjnych oraz promocje ubezpieczeń wzajemnych na obszarach wiejskich.

Opracował: Wojciech Chwilczyński